

Sygn. akt VI ACa 629/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Grażyna Kramarska (spr.)

Sędzia Marzena Miąskiewicz

Sędzia del. Grzegorz Tyliński

Protokolant st. sekr. sądowy Aneta Wąsowicz

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W.

o ustalenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwał

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 28 maja 2018r.

sygn. akt III C 1022/17

1. oddała apelację;

2. zasądza od B. M. na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w W. kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI ACa 629/18

UZASADNIENIE

Powódka B. M. wniosła o ustalenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwały nr (...) Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie wyboru A. G. (1) na członka zarządu tej Spółdzielni oraz o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia pozwanej, odbytego w (...) częściach w dniach od 29.05.2017 do dnia 30.06.2017 roku w sprawie wyboru Rady Nadzorczej. W uzasadnieniu żądania dotyczącego uchwały nr (...) jako podstawę powództwa powódka wskazała art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c., a także art. 35 § 2, art. 18 § 2 pkt 2 w zw. z art. 35 § 1 pkt 3 i art. 18 § 1 prawa spółdzielczego. Powódka upatrywała swojego interesu w wytoczeniu powództwa w tym, że jest członkiem pozwanej Spółdzielni, podniosła też, że uchwała Rady Nadzorczej w sprawie wyboru członka zarządu Spółdzielni, jako nieważna, rodzi niepewność co do składu organu Spółdzielni. Powódka wskazała, że wybór członka zarządu nastąpił z pominięciem jakiegokolwiek procedury konkursowej, przy naruszeniu zasady, że wybór członka zarządu następuje spośród nieograniczonej liczby kandydatów oraz że ograniczono jednocześnie bierne prawo wyborcze członków Spółdzielni do bycia wybranym do

tego organu Spółdzielni. W uzasadnieniu drugiego żądania powódka wskazała jako podstawę powództwa przepis art. 42 § 4 prawa spółdzielczego. Podniosła, że niezgodność uchwały z prawem wynika z wad postępowania prowadzącego do jej podjęcia, a mianowicie ze zbyt późnego zawiadomienia o Walnym Zgromadzeniu, co skutkowało faktem, że na zgłoszenie kandydatur na członków rady Nadzorczej członkowie Spółdzielni mieli tylko 3 dni. Nadto powódka wskazała na zbyt późne ogłoszenie o zaliczeniu poszczególnych nieruchomości do różnych części Walnego Zgromadzenia, brak osobistej prezentacji kandydatów do Rady Nadzorczej, zgłoszenie jako kandydata do rady Nadzorczej M. G. (1) wbrew zakazowi z art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że powódce nie przysługuje prawo do zaskarżenia uchwały Rady Nadzorczej w trybie art. 42 prawa spółdzielczego, albowiem przedmiotowy tryb dotyczy jedynie uchwał Walnego Zgromadzenia, a jedyny wyjątek dotyczy uchwały Rady Nadzorczej o wykluczeniu lub wykreśleniu członka. Pozwana zarzuciła też, że powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu nieważności uchwały, gdyż nie wyczerpała postępowania wewnątrzspółdzielczego. Wskazała również na to, że został zgłoszony jeden kandydat do Rady Nadzorczej, przy czym Rada Nadzorcza знаła doskonale kwalifikacje A. G. (1), jednak nic nie stało na przeszkodzie, aby zostały zgłoszone inne kandydatury z tym, że żaden przepis prawa nie obliguje Spółdzielni do przeprowadzenia postępowania konkursowego na członka zarządu. W odniesieniu do uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej pozwana zarzuciła, że powódka nie udowodniła sprzeczności tej uchwały z ustawą, statutem bądź dobrymi obyczajami. Wskazała na to, że członkowie Spółdzielni zostali prawidłowo powiadomieni o zebraniu zgodnie z art. 8³ ust. 6 prawa spółdzielczego, nadto że żaden przepis nie obliguje kandydatów do rady nadzorczej do osobistej prezentacji, a broszura przybliżająca sylwetki kandydatów została sporządzona wyłącznie na podstawie informacji przekazanych przez same osoby zainteresowane. Pozwana zaprzeczyła też, jakoby M. G. (1) nie był uprawniony do kandydowania do rady nadzorczej, wskazując na to, że w wyborach w 2017 roku startował on nie jako osoba fizyczna a jako przedstawiciel członka Spółdzielni – osoby prawnej.

Wyrokiem z dnia 28 maja 2018r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo w całości i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 737 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że powódka jest członkiem pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej. Uchwałą Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 6 marca 2017 roku w głosowaniu tajnym wybrano A. G. (1) na członka zarządu Spółdzielni, przy czym jednocześnie złożył on rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej. Zawiadomieniem z dnia 8 maja 2017 roku Zarząd Spółdzielni zwołał Walne Zgromadzenie Spółdzielni w (...) częściach w dniach 29.05-30.06.2017 roku. W ogłoszeniu wskazano miejsce i czas poszczególnych części zgromadzenia oraz jego porządek, w zakresie którego było m.in. podjęcie uchwały w sprawie wyboru członków Rady Nadzorczej na kadencję 2017-2020. W zawiadomieniu była także informacja, że członkowie Spółdzielni mogą się zapoznać ze sprawozdaniami i projektami uchwał, które będą przedmiotem obrad, w siedzibie Spółdzielni oraz na stronie internetowej Spółdzielni. Jediną formą prezentacji kandydatów do Rady Nadzorczej była broszura przygotowana przez Zarząd, z krótkimi biogramami kandydatów, na podstawie informacji udzielonych bezpośrednio przez samych kandydatów. W broszurze zamieszczono informacje o 20 kandydatach, przy czym przy pięciu kandydatach była tylko informacja o miejscu zamieszkania i numerze członkowskim. M. G. (1) został zgłoszony do Rady Nadzorczej jako przedstawiciel członka Spółdzielni – (...) sp. jawnej. Uchwałą nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni, podjętą w częściach, dokonano wyboru (...) członków Rady Nadzorczej na kadencję 2017-2020, w tym M. G. (1).

W ocenie Sądu Okręgowego oba powództwa, zarówno pierwotne jak i ewentualne, podlegały oddaleniu w całości jako oczywiście bezzasadne.

Oceniając żądanie ustalenia nieważności uchwał Sąd Okręgowy wskazał na to, że jego podstawą jest przepis art.189 k.p.c., przy czym każdy członek spółdzielni mieszkaniowej ma interes prawny we wniesieniu powództwa o stwierdzenie niezgodności z prawem uchwały walnego zgromadzenia (art. 42 § 2 ustawy z 1982 r. – Prawo spółdzielcze), a źródłem tego interesu prawnego jest stosunek członkostwa w spółdzielni. Sąd uznał zatem, że także powódka ma interes prawny w domaganiu się stwierdzenia nieważności skarżonej uchwały nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni oraz uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia Spółdzielni. Oceniając zarzuty powódki związane z uchwałą

nr (...) Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 6 marca 2017 roku Sąd Okręgowy uznał, że wskazywane przez powódkę „naruszenia” przepisów prawa spółdzielczego, w istocie takimi naruszeniami nie są. Wskazał na to, że przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 roku prawo spółdzielcze (dalej: prawo spółdzielcze) jak i przepisy ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych (dalej: ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych) nie regulują w szczególności sposób wyboru zarządu spółdzielni. Zgodnie z art. 35 § 2 prawa spółdzielczego wybory do organów spółdzielni (...) dokonywane są w głosowaniu tajnym spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Stosownie zaś do art. 49 § 2 prawa spółdzielczego członków zarządu wybiera i odwołuje, stosownie do postanowień statutu, rada lub walne zgromadzenie. Statut pozwanej Spółdzielni stanowi zaś, że do zakresu działania Rady Nadzorczej należy m.in. wybór i odwoływanie członków Zarządu, w tym Prezesa i jego Zastępców (§ 115 ust. 1 pkt 5 statutu). Członków zarządu wybiera w głosowaniu tajnym Rada Nadzorcza zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 2/3 członków Rady (§ 120 ust. 1 Statutu). Szczegółowy sposób wyboru członków zarządu reguluje nadto § 119 Statutu, zgodnie z którym Rada Nadzorcza wybiera członków Zarządu w głosowaniu tajnym z nieograniczonej liczby kandydatów zwykłą większością głosów. Kandydatów na członków Zarządu obecni na posiedzeniu zgłaszają bezpośrednio do Przewodniczącego posiedzenia (§ 119 ust. 2 Statutu). Kolejne ustępy § 119 Statutu regulują sposób przedstawiania kandydatów, ewentualnej weryfikacji kwalifikacji, ustalania listy kandydatów i samego głosowania (ust. 3- 9). Sąd Okręgowy uznał za niezasadny zarzut powódki, jakoby wybór A. G. (1) na członka zarządu naruszał przepis art. 35 ust. 2 prawa spółdzielczego „poprzez powołanie członka zarządu zamiast jego wyboru spośród nieograniczonej liczby kandydatów”. Jego zdaniem treść protokołu z posiedzenia Rady z dnia 6.03.2017 roku (k. 14) wyraźnie wskazuje, że wybór A. G. (1) odbył się zgodnie z art. 35 ust. 2 prawa spółdzielczego i uregulowaniami Statutu (§ 119). Sąd Okręgowy uznał też, że w sytuacji, gdy został zgłoszony tylko jeden kandydat do zarządu, Rada Nadzorcza miała prawo nad takim kandydatem głosować i nie musiała dodatkowo zgłaszać innych kandydatów, jeśli uznała, iż kwalifikacje kandydata są jej znane (A. G. (1) był wcześniej członkiem Rady Nadzorczej). Zdaniem Sądu nie można uznać, by Rada Nadzorcza miała nadto obowiązek przeprowadzenia postępowania konkursowego na stanowisko członka Zarządu, bowiem ani z przepisów prawa ani uregulowań Statutu taki obowiązek nie wynika. Statut w § 119 ust. 9 umożliwia przeprowadzenie wyboru członków Zarządu w drodze konkursu ofert, jednak nie jest to procedura obligatoryjna i to od decyzji Rady Nadzorczej wyłącznie zależy, czy taki tryb będzie zastosowany. W ocenie Sądu Okręgowego powódka, twierdząc, że przepis art. 35 ust.2 prawa spółdzielczego został naruszony, winna zgodnie z art. 6 k.c. udowodnić, iż członkowie Rady Nadzorczej chcieli zgłosić inne kandydatury na członka Zarządu i zostało im to uniemożliwione albo, iż takie kandydatury zostały zgłoszone lecz nie zostały poddane pod głosowanie. Sąd Okręgowy wskazał też na to, że nie sposób się odnieść do zarzutów powódki dotyczących naruszenia przepisów art. 18 § 2 pkt 2 w zw. z art. 35 § 1 pkt 3 prawa spółdzielczego i art. 18 § 1 prawa spółdzielczego w kontekście uchwały Rady Nadzorczej o powołaniu członka Zarządu. Jego zdaniem bez wpływu na ważność uchwały Rady Nadzorczej pozostają wątpliwości powódki w zakresie „stosunku prawnego, jaki łączy A. G. (1) ze Spółdzielnią”, skoro jednocześnie powódka sama przytacza art. 52 prawa spółdzielczego, zgodnie z którym „z członkami zarządu zatrudnianymi w spółdzielni (...) nawiązuje się stosunek pracy – w zależności od powierzonego stanowiska – na podstawie umowy o pracę albo powołania”. Sąd Okręgowy odwołał się przy tym do poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z dnia 8 października 2013 r. sygn. akt III PK 112/12, zgodnie z którym członek zarządu spółdzielni może wykonywać swoją funkcję w ramach stosunku pracy lub stosunku organizacyjnego, gdyż przepis art. 52 § 1 ustawy z 16 września 1982 roku - Prawo spółdzielcze nie nakłada na spółdzielnię obowiązku zawarcia umowy o pracę na stanowisku członka zarządu (por. także uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2003 r., III PZP 19/02, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2000 r., I PKN 101/00, z dnia 7 czerwca 2011 r., II PK 313/10, z dnia 4 stycznia 2012 r., III CSK 174/11 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 marca 2009 r., III AUA 1512/08). Zdaniem Sądu uchwała Rady Nadzorczej z dnia 6.03.2017 roku wprost stanowi, że A. G. (1) jako członek Zarządu będzie pełnił swoją funkcję społecznie, co wskazuje na stosunek organizacyjny a nie na zawarcie z nim umowy o pracę. W rezultacie Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do uwzględnienia żądania powódki w zakresie stwierdzenia nieważności uchwały Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie wyboru A. G. (1) na członka Zarządu Spółdzielni i w tym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy podzielił też stanowisko pozwanej, że także powództwo o uchylenie tej uchwały winno być oddalone, z uwagi na fakt, iż zgodnie z przepisami prawa spółdzielczego powództwo o uchylenie uchwały rady nadzorczej spółdzielni przysługuje - poza przypadkiem z art. 198 § 2 Prawa spółdzielczego - jedynie wówczas, gdy jej przedmiotem

jest wykluczenie lub wykreślenie członka, a walne zgromadzenie (w postępowaniu wewnątrzspółdzielczym) nie podjęło uchwały w terminie ustalonym w statucie.

Dopuszczalność zaskarżenia wprost do sądu uchwały organu spółdzielni przewidziana została jedynie dla uchwał walnego zgromadzenia w art. 42 prawa spółdzielczego, który nie odnosi się do uchwał rady nadzorczej. Uznając, że przedmiotowa uchwała nie stanowi uchwały rady nadzorczej określonej w art. 198 § 2 prawa spółdzielczego, Sąd Okręgowy ocenił, że powódce w ogóle nie przysługuje roszczenie o uchylenie uchwały Rady Nadzorczej w przedmiocie powołania członka Zarządu, w związku z czym jej żądanie uchylenia uchwały Rady Nadzorczej nr (...) z dnia 6 marca 2017 roku a limine podlega oddaleniu.

Odnosząc się do drugiego z żądań pozwu, dotyczącego uchwały Walnego Zgromadzenia nr (...) o wyborze członków Rady Nadzorczej, Sąd Okręgowy na wstępie wskazał na niewłaściwy sposób jego sprecyzowania przez powódkę, uznając że powódka nie może domagać się jednocześnie uchylenia lub stwierdzenia nieważności uchwały, gdyż w sytuacji, gdyby uchwała była nieważna, nie można domagać się jednocześnie jej uchylenia. Oceniając jako pierwsze dalej idące żądanie ustalenia nieważności uchwały, Sąd Okręgowy zauważył, że z żądaniem ustalenia nieważności uchwały walnego zgromadzenia spółdzielni jest integralnie powiązane wskazanie bezwzględnie obowiązującego przepisu ustawy (ius cogens), z którym koliduje kwestionowana uchwała. Wskazał ponownie na to, że powódce jako członkowi Spółdzielni przysługuje interes prawny w żądaniu stwierdzenia nieważności uchwały Walnego Zgromadzenia. Za niesporną Sąd uznał tę okoliczność, że zawiadomienie o Walnym Zgromadzeniu Spółdzielni w częściach od dnia 29.05.2017 roku do dnia 30.06.2017 roku ukazało się w dniu 8 maja 2017 roku. Przyjął zatem, że został zachowany przez Spółdzielnię termin 21 dni z art. 8⁽³⁾ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych odnoszący się do zawiadomienia o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części, skoro termin pierwszej części Walnego Zgromadzenia był wyznaczony na dzień 29.05.2017 roku. Sąd Okręgowy wskazał na to, że zgodnie z art. 39 § 1 prawa spółdzielczego walne zgromadzenie zwołuje zarząd przynajmniej raz w roku w ciągu sześciu miesięcy po upływie roku obrachunkowego, zaś zgodnie z art. 112 ust. 7 Statutu pozwanej Rada Nadzorcza jest wybierana co trzy lata (zgodnie z art. 45 § 4 prawa spółdzielczego kadencję rady nadzorczej określa statut z zastrzeżeniem art. 8⁽²⁾ ust. 4 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, który stanowi, iż kadencja rady nadzorczej nie może trwać dłużej niż 3 lata). W ocenie Sądu Okręgowego dla każdego przeciętnie zorientowanego członka spółdzielni te uregulowania są oczywiste, gdy w sposób aktywny uczestniczy w życiu spółdzielni. Sąd ten podzielił też pogląd pozwanej, że § 89 ust. 2 Statutu nie zakreśla terminu na zgłaszanie kandydatur do Rady Nadzorczej, a określa jedynie termin końcowy na ich zgłaszanie – do 18 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia. Nic nie stało na przeszkodzie, zdaniem Sądu, aby powódka czy też inni członkowie Spółdzielni jeszcze przed formalnym opublikowaniem zawiadomienia o Walnym Zgromadzeniu zgłosili swoje kandydatury albo swoich kandydatów do Rady Nadzorczej, skoro stosowne uregulowania Statutu na to wyraźnie zezwalały, a opublikowanie zawiadomienia o Walnym Zgromadzeniu było tylko znakiem, kiedy zgromadzenie się odbędzie i określało termin końcowy na zgłaszanie kandydatur do Rady Nadzorczej (do dnia 11 maja 2017 roku). Sąd Okręgowy nie podzielił też zarzutu, że naruszony został przepis art. 8⁽³⁾ ust. 10 i 11 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. W jego ocenie zapis ust. 10 art. 8⁽³⁾ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w brzmieniu „co najmniej 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia” świadczy o tym, że Spółdzielnia może w Statucie wprowadzić uregulowania odmienne i w Statucie pozwanej wprost zapisano, iż kandydatów do Rady Nadzorczej należy wskazywać na 18 dni przed dniem posiedzenia pierwszej części Walnego Zgromadzenia (§ 89 ust. 2 Statutu). Sąd Okręgowy jednocześnie uznał, że uregulowania Statutu nie są sprzeczne z uregulowaniami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, w związku z czym nie sposób stwierdzić, iż naruszają one prawo. Podobnie jego zdaniem należy ocenić zawarty w ust. 11 art. 8⁽³⁾ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych wymóg uzyskania poparcia „co najmniej 10 członków”, gdyż Spółdzielnia w Statucie mogła ustalić, iż zgłoszenie kandydata na członka Rady Nadzorczej wymaga poparcia co najmniej 20 podpisów członków Spółdzielni (§ 112 ust. 3 Statutu). W ocenie tego Sądu ustawa nakazuje Spółdzielni zachowanie pewnego minimum w zakresie opisywanych czynności, a skoro w Statucie wprowadzono wymogi wyższe niż minimalne, to nie może być to traktowane jako naruszenie przepisów ustawy, uzasadniające stwierdzenie nieważności uchwały. Do czasu zaś, gdy uregulowania Statutu nie zostaną zmienione, Spółdzielnia ma obowiązek się do nich stosować i

nie można jej z tego powodu postawić zarzutu. Sąd Okręgowy uznał też za niezasadny zarzut naruszenia art. 8⁽³⁾ ust.1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych wskazując na to, że zasada zaliczania członków do poszczególnych części walnego zgromadzenia nie ma i nie miała żadnego wpływu na możliwość zgłaszania kandydatur do Rady Nadzorczej i głosowania nad zgłoszonymi kandydaturami, a - jak wynika z protokołów poszczególnych części Walnego Zgromadzenia (k. 97-141) - na każdej z 15 części Walnego Zgromadzenia głosowano te same 20 kandydatur, zaś ostateczna uchwała nr (...) była wynikiem zsumowania wszystkich głosów oddanych na poszczególnych kandydatów na wszystkich częściach Zgromadzenia. Sąd nie podzielił też zarzutu powódki, że brak informacji o zaliczeniu członka spółdzielni do poszczególnych części walnego zgromadzenia powodował niemożność zgłoszenia kandydata na członka rady nadzorczej. Wskazał na to, że zasady wynikające z § 90 ust. 2 Statutu, zgodnie z którymi Rada Nadzorcza ustala liczbę mandatów do Rady Nadzorczej przypadającą na każdą część Walnego Zgromadzenia, biorąc pod uwagę proporcje wynikające z liczby członków uprawnionych do udziału w danej części Walnego Zgromadzenia, a także obowiązek Zarządu do sporządzenia listy kandydatów zgodnie z § 112 ust. 4 Statutu, tj. dokonania podziału listy kandydatów według wskazanego w zgłoszeniu miejsca zamieszkania kandydata na grupy przyporządkowane poszczególnym częściom Walnego Zgromadzenia, w żaden sposób nie ograniczały możliwości zgłaszania kandydatur do Rady Nadzorczej. Sąd Okręgowy uznał także za niezasadny zarzut dotyczący naruszenia art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez dopuszczenie do kandydowania do Rady Nadzorczej M. G. (1), który w Radzie Nadzorczej Spółdzielni pełni funkcję od 24 lat. Wskazał na to, że zgodnie z art. 45 § 2 prawa spółdzielczego do rady mogą być wybierani wyłącznie członkowie spółdzielni, a jeżeli członkiem spółdzielni jest osoba prawna, do rady może być wybrana osoba niebędąca członkiem spółdzielni, wskazana przez tę osobę prawną. Zgodnie zaś z art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie można być członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez 2 kolejne kadencje rady nadzorczej. W ocenie Sądu okolicznością niesporną było to, że M. G. (1) był członkiem Rady Nadzorczej przez dwie poprzednie kadencje i nie mógł zatem jako osoba fizyczna kandydować do Rady Nadzorczej z uwagi na w/w zakaz. Sąd wskazał jednak na to, że obecnie został on zgłoszony do Rady Nadzorczej jako przedstawiciel członka Spółdzielni – osoby prawnej – (...) sp. jawnej. Uznał też, że osoba fizyczna (M. G. (2)), będąca członkiem Spółdzielni, która przez dwie kolejne kadencje pełniła funkcję członka rady nadzorczej tej spółdzielni, korzystając z własnego biernego prawa wyborczego i realizowała swoje uprawnienia podmiotowe, może pełnić tę funkcję w następnej kadencji jako przedstawiciel osoby prawnej i wykonując bierne prawo wyborcze tego podmiotu. Sąd Okręgowy zgodził się z twierdzeniem powódki, że z przedłożonej autoprezentacji kandydatów (k. 85-95v) w żaden sposób nie wynikało, że M. G. (1) (k. 93) jest przedstawicielem do Rady Nadzorczej wystawionym przez członka Spółdzielni – (...) sp. jawną, jednak w ocenie Sądu była to okoliczność drugorzędna, bowiem zgodnie z przepisami miał on prawo kandydować do Rady Nadzorczej jako przedstawiciel członka Spółdzielni będącego osobą prawną. W rezultacie zdaniem Sądu wybór M. G. (1) do Rady Nadzorczej nie naruszał prawa.

Sąd Okręgowy nie podzielił także zarzutów powódki, jakoby naruszenie przepisów proceduralnych związanych z samym procesem podjęcia przedmiotowej uchwały miało wpływ na jej podjęcie. Wskazał na poglądy orzecznictwa, zgodnie z którymi uchybienia natury formalnej, które miały miejsce przy podjęciu uchwały, uzasadniają uchylenie tej uchwały tylko wówczas, jeżeli miały lub mogły mieć wpływ na jej treść (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r., I CSK 335/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 czerwca 2013 r., I ACa 125/13), przy czym wpływ formalnego uchybienia na treść uchwały jest okolicznością faktyczną, która podlega wykazaniu stosownie do reguł przewidzianych w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lipca 1999 r. II CKN 452/98). W ocenie tego Sądu powódka nie zadała sobie w ogóle trudu w wykazaniu, że ewentualne zarzuty formułowane pod adresem pozwanej miały rzeczywisty wpływ na podjęcie uchwały o zaskarżonej treści, np. że zbyt krótki termin na zgłaszanie kandydatur nie pozwolił na zgłoszenie kandydatów do rady nadzorczej, że część kandydatów nie została w ogóle przyjęta z uwagi na nieprawidłową weryfikację wymogów formalnych związanych ze zgłaszaniem kandydatur, czy i w jaki sposób brak informacji o zaliczeniu członków spółdzielni do poszczególnych części walnego zgromadzenia ograniczył prawo członków do zgłaszania swoich kandydatur oraz w jaki sposób brak pełnej autoprezentacji kandydatów wpłynął na faktyczne wyniki głosowania.

Rozpoznając powództwo o uchylenie uchwały o wyborze członków Rady Nadzorczej pod kątem uchybień z art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, Sąd Okręgowy na wstępie ocenił, że został zachowany przez powódkę termin do zaskarżenia tej uchwały. Zgodził się z twierdzeniem powódki, że choć w autoprezentacji kandydatów do Rady Nadzorczej przedstawiono 20 kandydatów, to jednak przy pięciu kandydatach nie było żadnej informacji poza wskazaniem ich miejsca zamieszkania i nr członkowskiego. Zwrócił jednak uwagę na to, że pomimo braku bliższych informacji o 5 kandydatach to - wbrew twierdzeniom powódki - ci kandydaci również otrzymali głosy, zatem nie można zgodzić się z powódką, jakoby sposób prezentacji kandydatów ograniczył wybór członków Spółdzielni, skoro kandydaci, którzy nie zostali wybrani, uzyskali nawet czterokrotnie więcej głosów niż liczba głosów wymaganych przy zgłoszeniu kandydatury. W ocenie tego Sądu z przepisów prawa ani uregulowań Statutu nie wynika obowiązek przeprowadzenia autoprezentacji kandydatów. Przepisy Statutu w zakresie wyboru rady nadzorczej (§ 99) nie określają, w jaki sposób informacja o kandydatach ma być przekazana członkom Spółdzielni. Sąd Okręgowy uznał też, że powódka nie wykazała, aby autoprezentacja kandydatów była wymagana zgodnie z wymogami Statutu, a także aby broszura udostępniona członkom Spółdzielni w sposób celowy nie podawała informacji o wszystkich kandydatach. W jego ocenie powódka nie przytoczyła żadnych innych zarzutów, z których wynikałoby, że uchwała nr (...) Walnego Zgromadzenia jest sprzeczna z dobrymi obyczajami, godzi w interesy spółdzielni albo została podjęta w celu pokrzywdzenia członka.

W apelacji od tego wyroku powódka zaskarżyła wyrok w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Powódka powołała się na zarzuty: niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, braku obiektywizmu, pominięcia niewygodnych dla pozwanej kwestii i tym samym błędnego ustalenia stanu faktycznego. W uzasadnieniu apelacji powódka zarzuciła, że Sąd I instancji nie zbadał, czy powołanie A. G. na społecznego członka zarządu nie było próbą obejścia art. 8² ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, która zabrania bycia członkiem rady nadzorczej dłużej niż 2 kadencje, nie zbadał naruszenia art. 18 § 2 pkt 2 ustawy Prawo spółdzielcze, który przyznaje innym członkom S.M. (...) takie same prawa wynikające z członkostwa, jakie posiada A. G., tj. bycia wybieranym do organów spółdzielni, a także sprzeczności wyboru A. G. na członka zarządu z art. 8² ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz ze Statutem, który nie przewiduje wyboru „społecznego członka zarządu”. W ocenie skarżącej Sąd Okręgowy nie zbadał także czy Walne Zgromadzenie w 2017 r. zostało zwołane zgodnie z art. 8³ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, czy kandydowanie M. G. (1) do rady nadzorczej nie stanowi obejścia art. 8² ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, która zabrania bycia członkiem rady nadzorczej dłużej niż przez 2 kolejne kadencje rady nadzorczej, jak również nie uwzględnił jej wniosku o rozszerzenie powództwa na podstawie art. 193 § 1 k.p.c. o zobowiązanie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej do realizacji uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni nr (...) z 2017 r. w sprawie zobowiązania Rady Nadzorczej do opracowania regulaminu wynagradzania członków Zarządu i umieszczenia go na stronie internetowej Spółdzielni.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż niezasadne okazały się postawione w niej zarzuty.

Brak było podstaw do rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji żądania o zobowiązanie pozwanej Spółdzielni do realizacji uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni nr (...) z 2017 r., bowiem inny był przedmiot postępowania w niniejszej sprawie – ustalenie nieważności lub uchylenie innych uchwał organów Spółdzielni, nie doszło też do skutecznego rozszerzenia powództwa, bowiem do takiej zmiany powództwa (także jego rozszerzenia o nowe żądanie) na podstawie art. 193 § 1 k.p.c. wymagane jest złożenie pisma procesowego odpowiadającego warunkom formalnym pozwu (art. 187 § 1 k.p.c.: pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego). Wyjątek w tym zakresie stanowi sprawa o roszczenia alimentacyjne oraz sprawa z powództwa pracownika bądź ubezpieczonego, działających bez adwokata bądź radcy prawnego (art. 466 k.p.c.), jednak taki wyjątek nie zachodził w niniejszej sprawie. Powódka zaś sformułowała nowe żądanie ustnie na rozprawie.

Niezasadny jest zarzut, w którym powódka powołuje się na to, że Sąd pierwszej instancji nie zbadał, czy powołanie A. G. (1) na społecznego członka zarządu nie było próbą obejścia art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych,

która zabrania bycia członkiem rady nadzorczej dłużej niż 2 kadencje. Skoro A. G. (1) został powołany uchwałą nr (...) Rady Nadzorczej pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 6 marca 2017 roku do pełnienia funkcji członka zarządu Spółdzielni, to z oczywistych względów jego wybór nie mógł naruszać zakazu pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, o którym mowa w art. 8⁽²⁾ ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, bowiem przepis ten limituje czas pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, którym A. G. (1) nie został wybrany. Brak było też podstaw do rozważania przez Sąd Okręgowy motywacji A. G. (1), jaka ewentualnie była przyczyną jego kandydowania na stanowisko członka zarządu Spółdzielni, bowiem powódka nie wskazała i nie wykazała żadnych faktów, które mogłyby świadczyć, że w związku z nimi uchwała o wyborze A. G. (1) jest sprzeczna z prawem, ze Statutem, z dobrymi obyczajami lub że godzi ona w interesy spółdzielni albo ma na celu pokrzywdzenie jej członka. Twierdzenia powódki w tym przedmiocie stanowiły wyłącznie gołosłowne, niczym niepoparte sugestie i podejrzenia. Dodatkowo można jedynie zauważyć, że nie jest niczym sprzecznym z prawem posiadanie wpływu na działalność spółdzielni przez pełnienie uregulowanej prawnie funkcji w organach spółdzielni, na skutek zgodnego z prawem wyboru do pełnienia tej funkcji. Nie negując tego, że zgodnie z art. 18 § 2 pkt 2 ustawy Prawo spółdzielcze inni członkowie pozwanej Spółdzielni posiadali takie same prawa wynikające z członkostwa, jakie posiada A. G. (1), w tym bierne prawo wyborcze, należy jednak zauważyć, że zgodnie z cytowanymi przez Sąd Okręgowy zapisami Statutu wybór i odwoływanie członków Zarządu należało do Rady Nadzorczej (§ 115 ust. 1 pkt 5 statutu), przy czym kandydatów na członków Zarządu mogli zgłaszać Przewodniczącemu posiedzenia Rady obecni na tym posiedzeniu (§ 119 ust. 2 Statutu). Powódka nie powoływała się na to, by poza A. G. (1) jeszcze inne osoby zostały zgłoszone Przewodniczącemu posiedzenia Rady w dniu 6 marca 2017r. jako kandydaci na członków zarządu. Nie podniosła też, by sama lub określone z imienia i nazwiska osoby zamierzały kandydować. Jej twierdzenia zatem o ograniczeniu praw członków, którzy nie zostali wskazani jako kandydaci na członka zarządu, nie mają żadnych podstaw. Sąd Okręgowy trafnie też ocenił, że zarówno w przepisach ustawy jak i w postanowieniach Statutu pozwanej Spółdzielni nie ma regulacji, która by zobowiązywała Radę Nadzorczą Spółdzielni do przeprowadzenia procedury konkursowej przed wyborem członka zarządu. Niezasadny jest również zarzut mówiący o sprzeczności wyboru A. G. (1) na członka zarządu z art. 8⁽²⁾ ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz ze Statutem, który nie przewiduje wyboru „społecznego członka zarządu”. Przepis ten stanowi, że członkowie innych niż zarząd organów spółdzielni pełnią swoje funkcje społecznie, co wprost przesądza o tym, że nie ma on zastosowania do członków zarządu spółdzielni, bowiem nie reguluje zasad pełnienia funkcji przez członków zarządu. Z regulacji mówiącej o społecznym pełnieniu funkcji przez członków innych niż zarząd organów spółdzielni nie można zaś wywodzić a contrario, że sprawowanie funkcji przez członka zarządu nie może być „społeczne”. Podobnie art. 52 § 1 prawa spółdzielczego reguluje jedynie stosunki łączące tych członków zarządu, którzy są zatrudniani w spółdzielni, a nie przesądza o tym, że takie zatrudnienie jest obligatoryjne w przypadku wszystkich członków zarządu spółdzielni. Na możliwość pełnienia funkcji przez członka zarządu poza stosunkiem pracy wskazuje zaś orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych (vide wyrok SN z dnia 8 października 2013r. sygn. akt III PK 112/12, z dnia 4 stycznia 2012r. sygn. akt III CSK 174/11, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 października 2017r. sygn. akt III AUa 1608/15).

Niezasadne okazały się także zarzuty apelacji dotyczące rozstrzygnięcia o żądaniu odnoszącym się do uchwały nr (...) Walnego Zgromadzenia pozwanej w przedmiocie wyboru Rady Nadzorczej. Sąd Okręgowy trafnie wskazał na to, że powołanie się na ewentualne uchybienia proceduralne poprzedzające podjęcie zaskarżonej uchwały (a taki w większości mają charakter uchybienia wskazane przez powódkę) może być skuteczne jedynie wtedy, gdy skarżący wykaże, że miały one wpływ na treść uchwały. W niniejszej sprawie powódka – jak właściwie ocenił Sąd Okręgowy – nawet nie usiłowała wykazać takiego wpływu wskazanych przez siebie rzekomych naruszeń na wynik wyborów członków Rady Nadzorczej. Jej zarzuty odnoszą się też do kwestii, które nie są uregulowane w przepisie art. 8³ ust. 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, na naruszenie którego powódka się powołuje. Zgodnie z tym przepisem we wskazanym terminie zawiadamia się wszystkich członków spółdzielni o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części oraz o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, z informacją o prawie członka od zapoznania się z tymi dokumentami. Zgodnie z ustaleniami Sądu pierwszej instancji pierwsze zawiadomienie skierowane do wszystkich członków pozwanej Spółdzielni zawierało powyższe dane. Za prawidłową należy też uznać interpretację Sądu pierwszej instancji dotyczącą zapisów Statutu mówiących o terminie na zgłaszanie

kandydatów do Rady Nadzorczej, przy czym należy zauważyć, że termin ten liczony był wstecz od daty pierwszej części posiedzenia walnego zgromadzenia dla wszystkich członków Spółdzielni, niezależnie od tego, do której części tego zgromadzenia ostatecznie zostali zaliczeni, niezasadny jest zatem zarzut powódki, że tylko uczestnicy pierwszej części zgromadzenia mieli 3 dni na zgłoszenie kandydatów. Nie sposób podzielić też zarzutu powódki, że Sąd pierwszej instancji nie zbadał, czy kandydowanie M. G. (1) do rady nadzorczej nie stanowi obejścia art. 8² ust. 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Sąd Okręgowy poświęcił tej kwestii bowiem znaczny fragment uzasadnienia zaskarżonego wyroku, a dokonana przez niego ocena jest prawidłowa. Powódka zresztą nie podważa obecnie poglądu tego Sądu, zgodnie z którym M. G. (1) był uprawniony do kandydowania jako reprezentant osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni, a jej twierdzenia, że został wybrany jako osoba fizyczna, nie zostały niczym poparte. Należy też zauważyć, że z treści zgłoszenia M. G. (1) jako kandydata, z którym członkowie mieli możliwość się zapoznać, jednoznacznie wynikało, że został on zgłoszony przez spółkę jako jej przedstawiciel.

Wobec bezzasadności wszystkich zarzutów apelacji Sąd Apelacyjny oddalił apelację powódki na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego (kosztach zastępstwa procesowego strony pozwanej w tym postępowaniu) Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 8 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych przy uwzględnieniu, że przedmiotem rozstrzygnięcia była apelacja w sprawie z dwóch niezależnych powództw.